

VPLYV ZMENY KLÍMY NA BEZPEČNOSŤ VODNÝCH ZDROJOV

Ústrednou témou tohtoročného Svetového dňa vody je **ochrana ľadovcov**. Ľadovce predstavujú dôležitý zásobník pitnej vody pre takmer 2 miliardy ľudí a svojou prítomnosťou vo vybraných lokalitách významne ovplyvňujú globálne klimatické a vodné cykly esenciálne pre život na Zemi. Súčasná zmena klímy spôsobuje topenie ľadovcov a narušanie hydrologických cyklov, čo vedie k ohrozeniu zdrojov pitnej vody na celom svete. Na Slovensku síce už ľadovce nemáme, ale zmeny klímy aj na našom území ohrozujú zdroje vody prostredníctvom narušenia vodného cyklu - teda kde, kedy, koľko a v akej forme sa voda vyskytuje.

Zvyšujúce sa teploty zintenzívňujú vyparovanie vody a ohrozujú vodné zdroje.

Extrémne suchá spomaľujú prirodzené dopĺňanie vodných zdrojov. Naopak pri extrémnych dažďoch príroda nedokáže zachytiť všetku vodu a dochádza k splachom („run-off“) z prostredia alebo k povodniam, ktoré vedú k znečisteniu vodných zdrojov. Okrem mikrobiálneho znečistenia dochádza k aj chemickému znečisteniu.

Veľký problém spôsobujú zlúčeniny dusíka – **dusičnany** a **dusitany**, ktoré sa nachádzajú všade okolo nás - ako prirodzená zložka v rámci kolobehu dusíka v životnom prostredí, ale aj z dôvodu ľudskej činnosti (používanie dusíkatých hnojív či únik odpadových vôd zo žump). Nárazové dažde môžu spôsobiť splachy dusíkatých zlúčenín z povrchov do vodných zdrojov, čo môže viesť k ich kontaminácii. Obzvlášť ohrozené sú individuálne vodné zdroje - studne. Nadlimitné hodnoty dusičnanov a dusitanov v pitnej vode môžu viesť k závažným zdravotným problémom.

Úrad verejného zdravotníctva a vybrané regionálne úrady pri príležitosti Svetového dňa vody 2025 ponúkajú bezplatné orientačné vyšetrenie vzoriek vody z individuálnych vodných zdrojov (studní) v ukazovateľoch **dusičnany** a **dusitany**. Bližšie informácie na www.uvzsr.sk a stránkach jednotlivých regionálnych úradov.